

Sygn. akt VIII U 2270/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy S. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 16 października 2015 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury począwszy od dnia 21 września 2015r.
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt. VIII U 2270/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu S. P. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 12 lat, 5 miesięcy i 23 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż od 2 sierpnia 1974r. podjął pracę jako traktorzysta i w takim charakterze pracował do 30 kwietnia 1984r., a następnie od 5 maja 1986r. do 31 grudnia 2012r. był pracownikiem (...), co również stanowi pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. ZUS wskazał, iż ubezpieczony nie przedłożył dowodów na uzasadnienie, że pracował w warunkach szczególnych jako traktorzysta.

Sąd Okręgowy ustalił:

Ubezpieczony S. P. urodził się (...)

W dniu 30 września 2015r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 16 października 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych.

ZUS przyjął, iż ubezpieczony na dzień 31 grudnia 1998r. posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 12 lat, 5 miesięcy i 23 dni takiej pracy z okresu zatrudnienia w (...) od 5 maja 1986r. do 31 grudnia 1998r. (po wyłączeniu okresów urlopów bezpłatnych i zasiłków chorobowych).

Do pracy w warunkach szczególnych ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów zatrudnienia:

- od 2 sierpnia 1974r. do 5 marca 1979r. w Zakładzie Usług (...) w L. – Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. na stanowisku traktorzysty,

- od 1 czerwca 1979r. do 30 września 1984r. w Zakładzie (...) Państwowym Gospodarstwie Rolnym M. na stanowisku traktorzysty,

- od 1 października 1984r. do 30 kwietnia 1986r. w Spółdzielni Usług Rolniczych w L..

Sąd ustalił, iż ubezpieczony w okresie od 2 sierpnia 1974r. do 5 marca 1979r. w Zakładzie Usług (...) w L. – Spółdzielni Kółek Rolniczych w L.. Zakład ten świadczył wszelkie usługi dla rolnictwa. Początkowo w okresie od 2 sierpnia 1974r. do 31 sierpnia 1975r. pracował w M. (...) w L., potem zakład zmienił nazwę i od 1 września 1975r. do 5 marca 1979r. ubezpieczony pracował w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. – był to ten sam zakład ale pod inną nazwą.

Ubezpieczony pracował na stanowisku traktorzysty. Uprawnienia traktorzysty zdobył w trakcie nauki w szkole rolniczej w 1974r. Ubezpieczony pracował przy rekultywacji, orce, opryskach, sianokosach, żniwach, wykopkach. Zimą wykonywał odśnieżanie, piaskowanie.

Prace traktorzysty wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy a często w nadgodzinach. Nie był kierowany do innych prac. Otrzymywał bony żywnościowe.

W powyższym okresie zatrudnienia w (...) w L. wraz z odwołującym pracował świadek J. B., zatrudniony w latach 1974 – 1981 jako traktorzysta oraz od 1976r. świadek J. J., zatrudniony w latach 1976 – 1991 jako traktorzysta. Świadkowie wykonywali pracę razem z ubezpieczonym i widzieli go przy pracy.

Od 1 czerwca 1979r. do 30 września 1984r. ubezpieczony pracował w Zakładzie (...) w L. Gospodarstwie Rolnym (...). Pracował jako traktorzysta w zakładzie suszarniczym. Zajmował się transportem, zwoził zielonkę do suszenia, zwoził paszę i rozwoził ją po innych PGR.

Dalej Sąd ustalił, że firma zmieniła nazwę na Spółdzielnię Usług Rolniczych w L.. W okresie od 1 października 1984r. do 30 kwietnia 1986r. ubezpieczony był zatrudniony w Spółdzielni Usług Rolniczych w L.. Zakład ten nadal świadczył wszelkie usługi dla rolnictwa. Ubezpieczony w tym okresie nie pracował już na suszarni a pracował przy rekultywacji,

orce, opryskach, przy sianokosach, żniwach, wykopkach. Zimą wykonywał odśnieżanie, piaskowanie, woził drzewo z lasów państwowych na składnice do wagonów. Zdarzało się że woził materiały budowlane, cegły.

Prace traktorzysty wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, często również w nadgodzinach. Nie był kierowany do innych prac. Dostawał cały czas dodatki w postaci bonów żywnościowych.

W tym okresie zatrudnienia w Spółdzielni Usług Rolniczych w L. wraz z odwołującym pracował świadek J. J., zatrudniony w latach 1976 – 1991 jako traktorzysta a następnie operator (w ramach zatrudnienia świadek pracował w (...) w L. a następnie w Spółdzielni Usług Rolniczych w L.).

Ubezpieczony, na dzień wydania zaskarżonej decyzji ukończył 60 lat życia. Posiada na dzień 31 grudnia 1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Okoliczności te nie były sporne.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego ze Spółdzielni Usług Rolniczych w L. (k.15) oraz PGR w M. i (...) w L. (k.13), zeznań świadków J. B. (elektroniczny protokół rozprawy z dnia 22 czerwca 2016r. min. 5.54 i n., k.51) i J. J. (elektroniczny protokół rozprawy z dnia 22 czerwca 2016r. min. 12.28 i n., k.51) świadectwa pracy J. J. ze Spółdzielni Usług Rolniczych za okres od 5 maja 1976r. do 30 listopada 1991r. w charakterze traktorzysty (k.63), świadectwa pracy J. B. ze Spółdzielni Usług Rolniczych za okres od 1 kwietnia 1974r. do 21 grudnia 1981r. zatrudnionego w Kółku Rolniczym w L. w charakterze traktorzysty (k.64) oraz przesłuchania ubezpieczonego (elektroniczny protokół rozprawy z dnia 22 czerwca 2016r. min. 6.41 i n., k.61).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy. Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które zostały potwierdzone przez zeznania świadków. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornych okresach zatrudnienia w (...) w L. i Spółdzielni Usług Rolniczych w L., posiadają oni zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Ich zeznania są zbieżne z wyjaśnieniami ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016r. poz. 887 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy uwzględnił mu jedynie 12 lat, 5 miesięcy i 23 dni takiej pracy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu również sporne okresy zatrudnienia na stanowisku traktorzysty: od 2 sierpnia 1974r. do 5 marca 1979r. w Zakładzie Usług (...) w L. – Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. oraz od 1 października 1984r. do 30 kwietnia 1986r. w Spółdzielni Usług Rolniczych w L..

W okresie od 2 sierpnia 1974r. do 5 marca 1979r. ubezpieczony pracował w Zakładzie Usług (...) w L. – Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. (wcześniejsza nazwa M. (...) w L.). Z kolei w okresie od 1 października 1984r. do 30 kwietnia 1986r. pracował w Spółdzielni Usług Rolniczych w L..

Oba te zakłady świadczyły usługi dla rolnictwa. Ubezpieczony w obu okresach zatrudnienia pracował na stanowisku traktorzysty. Uprawnienia traktorzysty zdobył jeszcze w trakcie nauki w szkole rolniczej w 1974r.

W Zakładzie Usług (...) w L. – Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. pracował przy rekultywacji, orce, opryskach, przy sianokosach, przy żniwach, wykopkach. Zimą wykonywał odśnieżanie, piaskowanie. W Spółdzielni Usług Rolniczych w L. pracował również przy rekultywacji, orce, opryskach, przy sianokosach, przy żniwach, wykopkach. Zimą wykonywał odśnieżanie, piaskowanie, woził drzewo z lasów państwowych na składnice do wagonów. Zdarzało się że woził materiały budowlane, cegły. W obu tych okresach prace traktorzysty wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy a często w nadgodzinach. Nie był kierowany do innych prac niż praca traktorzysty. Otrzymywał bony żywnościowe.

Taki charakter zatrudnienia w powyższych okresach ubezpieczony udowodnił zarówno na podstawie akt osobowych jak i w oparciu o zeznania świadków. W Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. wraz z ubezpieczonym pracowali świadek J. B., zatrudniony w latach 1974 – 1981 oraz od 1976r. świadek J. J., zatrudniony latach 1976 – 1991. Obaj pracowali jako traktorzyści, stykali się z odwołującym w pracy zatem posiadają oni wiedzę o charakterze tej pracy. Świadek J. J. pracował z ubezpieczonym również w latach 1984 – 1986.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace kierowców ciągników zostały wymienione w wykazie A, dział VIII, poz. 3 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, że ubezpieczony nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okresy sporne. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia

dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim zaprezentowane w uzasadnieniu do wyroku z dnia 28 stycznia 2015r., sygn. V U 5329/14 (LEX nr 1837080) oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi zaprezentowane w uzasadnieniu do wyroku z dnia 2 stycznia 2012r., sygn. III AUa 773/12 (LEX nr 1240004), że wprowadzenie wyodrębnienia prac w wykazie A stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia ma charakter stanowiskowo-branżowy i nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym, jednak prace transportowe wykonywane są nie tylko w sektorze transportowym gospodarki. Transport jest bowiem działem gospodarki, związanym z przemieszczaniem ludzi i ładunków w przestrzeni przy wykorzystaniu odpowiednich środków transportu. Transport, w szczególności transport towarowy, jest przy tym ściśle powiązany z pozostałymi działami gospodarki, przy czym niejednokrotnie jest on wykonywany nie tylko przez podmioty gospodarcze (przedsiębiorstwa, firmy), których przedmiotem działalności są wyłącznie usługi transportowe, i które z tego powodu nie są przyporządkowane do tego właśnie działu gospodarki. Z kolei przedmiotem działalności gospodarczej spółdzielni kółek rolniczych w zdecydowanej większości jest świadczenie usług dla rolnictwa i innego rodzaju usług wynikających z potrzeb środowiska wiejskiego, w tym dużą część stanowią usługi transportowe dla rolnictwa.

Zatem prace ubezpieczonego należy zaliczyć do prac wymienionych w wykazie A, dział VIII, poz. 3 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Ograniczenie takich prac wyłącznie do branży wskazanej w rozporządzeniu powodowałoby bowiem dyskryminację osób, które świadczą identyczne usługi transportowe w innych działach gospodarki niż transport w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Mając powyższe na uwadze – po uwzględnieniu do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu uznanego przez ZUS oraz wskazanych okresów spornych – należało uznać, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie była przedmiotem sporu. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE i na dzień wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagany wiek 60 lat.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia (...)tj. od daty osiągnięcia wymaganego wieku.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz. 1800).

(-) SSO Joanna Smycz